

1WYROK

2WIMIENIU

2.1RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2.2.0.0.0.1 Dnia 10 listopada 2022 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Małgorzata Ziółka

Protokolant: prot. sąd. Angelika Kubiacyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Grunwald w Poznaniu Jacka Wosickiego

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2022 roku

sprawy **K. S. (S.)**

oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 22 kwietnia 2022 roku sygnatura akt III K 1038/21

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kwotę 840 złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa po połowie kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od uiszczenia opłaty za II instancję.

/Małgorzata Ziółka/

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 783/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XX

. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Obraza przepisów prawa procesowego	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Na wstępie podkreślić należy, że wydanie przez sąd rozstrzygający wyroku skazującego w jakiegokolwiek sprawie, musi być logiczną konsekwencją przeświadczenia tegoż sądu, wynikającego ze swobodnej oceny dowodów, że wina została udowodniona w sposób przewidziany przepisami kodeksu postępowania karnego. Materiał dowodowy, na którym zostaje oparte skazanie, musi więc w sposób nie budzący najmniejszych wątpliwości potwierdzać prawdziwość przedstawionych zarzutów. Aby jednak sąd rozstrzygający mógł dojść do tego typu konkluzji, to jest do przekonania o prawdziwości przedstawionego danemu oskarżonemu zarzutu, musi uprzednio po pierwsze prawidłowo		

przeprowadzić postępowanie dowodowe, a po wtóre dokonać kompleksowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ocena ta natomiast musi przez tenże sąd zostać przeprowadzona z uwzględnieniem obowiązujących w tym przedmiocie reguł postępowania i przy wzięciu pod uwagę całokształtu ujawnionego w sprawie materiału dowodowego.

W myśl dyrektywy określonej w art. 7 k.p.k., organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Zgodnie z tą zasadą, przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną tego przepisu, gdy:

1) jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.),

2) stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),

3) jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k.). (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 roku, V KKN 104/98).

W kontekście powyższych zasad zauważyć należy, że

Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, na co wskazuje nie tylko zawartość akt niniejszej sprawy, ale przede wszystkim lista dowodów w oparciu, o które Sąd I instancji ustalił stan faktyczny sprawy (karta 842 – 847 akt). Sąd Okręgowy z kolei, przeprowadzając kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia, nie dostrzegł, aby istniała konieczność i możliwość przeprowadzenia jeszcze jakiegoś innego dowodu, który pomógłby w ustaleniu przebiegu przedmiotowych zdarzeń. Strony w momencie zamknięcia przewodu sądowego nie wnosiły o uzupełnienia materiału dowodowego (karta 831 akt). W apelacji obrońcy oskarżonego także nie wskazano nowych dowodów, których przeprowadzenie byłoby niezbędne dla uznania, iż materiał dowodowy niniejszej sprawy jest wyczerpujący. Zatem materiał dowodowy niniejszej sprawy jest kompletny.

Następnie Sąd Rejonowy dokonał oceny zebranego w sprawie i w całości ujawnionego materiału dowodowego i to w sposób czyniący zadość wyżej wskazanym zasadom. Sąd I instancji w jasny i przekonujący sposób przedstawił tok swojego rozumowania. Każdy z ujawnionych w toku przewodu sądowego dowodów poddany został ocenie, która uwzględnia wskazania doświadczenia życiowego i reguły logicznego rozumowania. Potwierdza to analiza akt sprawy i uzasadnienie wyroku, w którym prawidłowo wskazano, jakie fakty zostały uznane za udowodnione i jakie dowody były podstawą ich przyjęcia (karty 847 – 850 akt), a które dowody nie zostały uwzględnione (karty 850 – 851

akt). Ocena materiału dowodowego nie budzi zastrzeżeń, albowiem nie wykracza poza ramy swobodnej ich oceny, jest dokładna i nie wykazuje błędów logicznych.

Podsumowując, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnej analizy wszystkich zgromadzonych dowodów, w sposób wolny od błędów natury faktycznej oraz logicznej i w zgodzie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, kategorycznie i prawidłowo ustalając, iż oskarżony K. S. przywłaszczył powierzone mu mienie w postaci pieniędzy w kwocie 14.495,13 złotych uzyskanych z tytułu odszkodowania z (...) S.A. w wyniku powstałej szkody komunikacyjnej na rzecz spółki (...) sp. z o.o., czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.

Sąd II instancji podnosi w tym miejscu, iż nie jest jego rolą dokonywanie powtórnej drobiazgowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Takowa została bowiem poczyniona przez Sąd rozstrzygający, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, a Sąd Okręgowy ocenę tę w pełni akceptuje.

Podkreślić jednak należy, że Sąd I instancji po pierwsze miał bezpośredni kontakt z osobowym materiałem dowodowym, a więc mógł ocenić zachowanie świadków i oskarżonego oraz sposób składania przez nich zeznań i wyjaśnień, a po drugie dokładnie przeanalizował wyjaśnienia oskarżonego i zeznania świadków, będących podstawą ustaleń faktycznych, wskazując które z tych dowodów, w jakim zakresie i dlaczego uznał za wiarygodne. Sąd I instancji dokładnie przeanalizował również

dokumenty, zgromadzone w aktach sprawy, a więc dowody będące podstawą ustaleń faktycznych, precyzyjnie przedstawiając powody dania wiary tym dowodom, które to stanowisko Sąd II instancji w pełni podziela.

Analiza treści zarzutów i ich uzasadnienia, sformułowanych przez skarżącego w apelacji, prowadzi do wniosku, że skarżący przede wszystkim kwestionuje odmówienie wiary wyjaśnieniom oskarżonego K. S.. Zdaniem Sądu Okręgowego, zarzut ten uznać trzeba za całkowicie chybiony. Wskazać bowiem należy, że jeżeli podzieli się stanowisko Sądu I instancji co do wiarygodności zeznań świadków i zgromadzonych dokumentów, to nie ma wątpliwości, że wyjaśnienia tego oskarżonego, iż nie popełnił przypisanego mu w wyroku przestępstwa nie zasługują na wiarę.

Wskazać też należy, że to, iż oskarżony konsekwentnie nie przyznaje się do zarzucanego mu czynu, nie może z góry wykluczyć możliwości przypisania oskarżonemu sprawstwa (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 października 2005 roku, sygnatura akt II AKa 194/05). Oczywiście oskarżony w procesie karnym nie ma obowiązku dowodzenia swojej niewinności (art. 74 § 1 k.p.k.). W ramach przysługującego mu prawa do obrony może on odmówić (bez podania powodów) odpowiedzi na poszczególne pytania oraz odmówić składania wyjaśnień (art. 175 § 1 k.p.k.) i sam fakt skorzystania z tego uprawnienia nie może dla niego powodować żadnych negatywnych następstw. Jeżeli jednak na składanie wyjaśnień (co również

jest jego prawem) oskarżony się zdecydował, to wyjaśnienia te podlegają takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód. Uznanie ich niewiarygodności nie oznacza wcale, że na oskarżonego przerzucony został, z naruszeniem art. 74 § 1 k.p.k., ciężar dowodzenia jego niewinności (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2008 roku, sygnatura akt III KK 363/07).

W świetle powyższego oczywistym jest więc, że dowód z wyjaśnień oskarżonego jest poddawany ocenie takiej samej, jak każdy inny zgromadzony w danej sprawie materiał dowodowy. Z tej więc przyczyny wiarygodność złożonych przez oskarżonego K. S. wyjaśnień, musiała zostać oceniona w kontekście wszystkich okoliczności, w szczególności zaś pozostałych zgromadzonych w sprawie i uznanych za wiarygodne dowodów. I tak jak zeznania świadków i dokumenty, a więc dowody istotne z punktu widzenia ustalenia winy i sprawstwa oskarżonego, były spójne, konsekwentne i kompatybilne, tak wyjaśnienia oskarżonego, iż nie popełnił zarzucanego mu czynu, nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie i wiarygodnym materiale dowodowym.

Podkreślić przy tym należy, że oskarżony nie zaprzeczył, iż uzyskał przedmiotową kwotę z (...) i że wpłynęła ona na konto spółki, w której pełnił funkcję prezesa zarządu, jednak kwoty tej nie przekazał spółce (...), i to pomimo monitów pokrzywdzonej o jej wypłacenie. Twierdzenia zaś oskarżonego odnośnie skali działalności jego spółki, jej kryzysu finansowego

i działań podejmowanych dla jej ratowania, co skutkowało, iż konieczność wypłacenia spółce (...) uzyskanego dla niej odszkodowania gdzieś umknęła i prawdopodobnie pieniądze z tego tytułu zostały przekazane na rzecz któregoś z wierzycieli spółki (...) są nieudolną próbą usprawiedliwienia zaistniałej sytuacji. Tymczasem, jak to słusznie zauważył w uzasadnieniu Sąd Rejonowy, oskarżony doskonale wiedział, iż te pieniądze nie należą do jego spółki, są pieniędzmi klienta, a zachowanie oskarżonego po uzyskaniu tych środków wskazuje, że nie miał on zamiaru zwrócić tej kwoty spółce (...). Oskarżony nie kontaktował się z pokrzywdzoną w celu wyjaśnienia sytuacji, nie odpowiadał na wezwania do zapłaty, unikał kontaktu, a gdy w końcu udało się z nim skontaktować, to nie przyszedł na spotkanie, bo wyjechał na narty. Zapewne pieniądze przeznaczone przez oskarżonego na ten wyjazd, choćby w części pokryłyby należne pokrzywdzonej odszkodowanie. Rację ma zatem Sąd Rejonowy, iż zachowanie oskarżonego jednoznacznie wskazywało na to, iż nie ma zamiaru wypłacić spółce (...) uzyskanego dla niej odszkodowania.

Przypomnieć w tym miejscu także należy, że sąd ma prawo oprzeć się na jednych dowodach, a pominąć inne, jeśli ich treść była rozbieżna. W takiej sytuacji istota rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom. Obowiązkiem sądu jest wówczas wskazanie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych – wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 lutego 2012 roku, sygnatura akt II AKa 35/12. Zdaniem Sądu Okręgowego, z tego obowiązku Sąd Rejonowy wywiązał

się w sposób prawidłowy. Jak wskazano bowiem powyżej, dowód z wyjaśnień oskarżonego, oceniany jest w kontekście wszystkich przeprowadzonych dowodów, w szczególności zaś – jak w niniejszej sprawie – w kontekście uznanych za wiarygodne zeznań świadków i dokumentów. W tej sytuacji zasadnie Sąd I instancji odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonego, że nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa, a stanowisko swoje w tym zakresie logicznie uzasadnił.

Zatem, zdaniem Sądu Okręgowego, rację ma Sąd I instancji, iż przeprowadzone i uznane za wiarygodne dowody pozwalają na przyjęcie, że zachowanie oskarżonego wypełniało znamiona przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. Sąd Okręgowy w pełni podziela tok rozumowania Sądu I instancji, przedstawiony na kartach 851 – 854 akt, który doprowadził do uznania oskarżonego za winnego przypisanego mu przestępstwa.

Odnosząc się zaś do zarzutów apelacji, Sąd Odwoławczy pragnie zauważyć, iż przy wysuwaniu twierdzenia o przekroczeniu przez organ procesowy granic sędziowskiej swobody ocen, dalece niewystarczające jest powracanie w środku odwoławczym do drobiazgowej, ponownej analizy materiału dowodowego, której rezultatem miałyby być twierdzenie, iż zdaniem skarżącego, preferencje w tych ocenach powinny zostać przewartościowane w kierunku odpowiadającym poglądom autora środka odwoławczego.

Zasada swobodnej oceny dowodów oznacza, że sąd powinien każdy dowód ocenić w taki sposób, aby nie popełnić błędu natury

faktycznej, logicznej i aby ta ocena była zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego. Redagując zarzut obrazu art. 7 k.p.k. należy zatem wskazać w treści tego zarzutu, jaki konkretnie dowód (czy dowody) został oceniony przez sąd dowolnie oraz (co istotne) na czym ta dowolność się przejawiała i wreszcie wykazywać, że gdyby sąd nie dopuścił się wykazanego uchybienia i respektował zasady wynikające z art. 7 k.p.k., to kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w istotny sposób odmienne od tego, które w sprawie zapadło.

Kategorycznie stwierdzić także należy, że do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie dochodzi wtedy, gdy strona nie zgadza się z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonego postępowania dowodowego, czy kwestionuje ocenę konkretnego dowodu, lecz wtedy, gdy ocena ta przeprowadzona jest przez sąd poza granicami zasady swobodnej oceny dowodów. Przypomnieć zatem należy, że granice te wyznacza obowiązek odniesienia się do wszystkich przeprowadzonych dowodów, oparcie na nich rozstrzygnięcia oraz dokonania oceny dowodów z uwzględnieniem reguł logiki, doświadczenia życiowego i posiadanej wiedzy. O przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów można bowiem mówić tylko wtedy, gdy ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego zawiera oczywiste błędy natury faktycznej.

Uwiarygodnienie zarzutu dowolnej oceny dowodów wymaga zatem wykazania w oparciu o fakty i ich pogłębioną logiczną analizę, że rzeczywiście sąd pominął dowody istotne (nie jakiegokolwiek, lecz

istotne) dla rozstrzygnięcia o sprawstwie i winie, że włączył do podstawy ustaleń dowody nieujawnione oraz że uchybił regułom prawidłowego logicznego rozumowania, wskazaniom wiedzy lub życiowego doświadczenia. Niestety tego w apelacji obrońcy oskarżonego zabrakło. Zdaniem zaś Sądu Okręgowego dlatego, że Sąd I instancji nie pominął żadnego istotnego dla rozstrzygnięcia dowodu, nie włączył do podstawy ustaleń dowodów nieujawnionych, ani też nie uchybił regułom prawidłowego logicznego myślenia, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego wynika, że Sąd ten dokonał oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów, wskazując dlaczego jednym z nich i z jakiego powodu dał wiarę, a innym w całości bądź w części wiarygodności odmówił. Oparcie przez sąd ustaleń faktycznych na określonej i wyraźnie wskazanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku grupie dowodów, nie stanowi uchybienia, które mogłoby powodować zmianę lub uchylenie wyroku, w sytuacji gdy zgodnie z treścią art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., Sąd I instancji wskazał jakimi w tej kwestii kierował się względami. Jak wynika z motywów zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji uczynił zadość wymaganiom wskazanego powyżej przepisu, dokonując analizy materiału dowodowego oraz wskazując jakie fakty uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach. Sąd ten odpowiednio wskazał w jakich częściach uznał dowody za wiarygodne, a w jakich za niezaskarżujące na wiarę (lub za nieistotne), przy czym stanowisko

swoje logicznie i przekonywująco uzasadnił.

Fakt zaś, że przyjęte przez sąd założenia dowodowe nie odpowiadają oczekiwaniom skarżącego, nie jest wystarczający do skutecznego podnoszenia zarzutu złamania zasady swobodnej oceny dowodów. Odrzucenie bowiem pewnych dowodów, przy jednoczesnym uwzględnieniu innych, stanowi uprawnienie sądu dokonującego ustaleń faktycznych, a ich akceptacja przez sąd odwoławczy, sama w sobie, nie stanowi naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. czy art. 457 § 3 k.p.k.

Sąd II instancji podkreśla, iż w części wstępnej niniejszego uzasadnienia, z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazane zostały teoretyczne podstawy, które pozwalają na przyjęcie, iż przeprowadzona w niniejszej sprawie ocena materiału dowodowego pozostaje po ochroną art. 7 k.p.k. W przekonaniu Sądu Odwoławczego, wskazane powyżej założenia teoretyczne w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy w pełni pozwalają na przyjęcie, iż słuszność miał Sąd Rejonowy uznając, że oskarżony K. S. dopuścił się popełnienia przestępstwa, zarzucanego mu w akcie oskarżenia, a przypisanego w zaskarżonym wyroku.

Natomiast argumenty apelacji obrońcy oskarżonego, stanowią jałową polemikę z Sądem I instancji, nie prezentując w istocie okoliczności, które mogłyby podważyć poczynione przez ten Sąd ustalenia i oparte na nich orzeczenie. Krytyka odwoławcza, aby była skuteczna, powinna wykazać usterki rozumowania zaskarżonego

orzeczenia. W sytuacji, w której takowych uchybień nie wykazuje poprzestając, co jest bardzo częstym zjawiskiem, na zaprezentowaniu własnej, nieliczącej się na ogół z wymogami art. 410 k.p.k., ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie sposób uznać, że rzeczywiście sąd I instancji dopuścił się przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia tego rodzaju uchybienia. W żadnej mierze dokonanie oceny dowodów i oparcie się na określonych z nich, przy jednoczesnym odmówieniu wiary dowodom przeciwnym, nie stanowi naruszenia dyspozycji art. 410 k.p.k. Przepis ten statuuje obowiązek uwzględnienia przy orzekaniu całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie. Nie oznacza to natomiast, że orzekając sąd ma brać za podstawę orzeczenia okoliczności wzajemnie sobie przeczące. Sąd jest bowiem uprawniony do orzeczenia na podstawie jednych dowodów i pominięcia innych, jeżeli ich treść jest rozbieżna. W takiej sytuacji istota rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom, co jednak nie oznacza naruszenia art. 410 k.p.k. Jeżeli natomiast w dokonanej przez sąd ocenie dowodów występują błędy należy oceniać je przez pryzmat naruszenia art. 7 k.p.k. a nie art. 410 k.p.k.

Podsumowując, Sąd Odwoławczy, po dokonaniu wnikliwej analizy akt niniejszej sprawy, nie dopatrył się w zaprezentowanym w pisemnym uzasadnieniu rozumowaniu Sądu Rejonowego luk i wątpliwości, które należałoby rozstrzygać na korzyść oskarżonego. Podkreślić bowiem należy, iż w przekonaniu Sądu II instancji, jeżeli da się wierę dowodom, które Sąd I instancji obdarzył zaufaniem, to

brak jest miejsca dla powstania jakichkolwiek wątpliwości, a tym bardziej wątpliwości niedających się usunąć, co do sprawstwa oskarżonego K. S. w zakresie przypisanego mu przestępstwa.

Zatem w niniejszej sprawie nie doszło również do naruszenia art. 5 k.p.k. obrońca oskarżonego podniósł w swej apelacji wątpliwości co do oceny dowodów, a w konsekwencji treści ustaleń faktycznych, podczas gdy do oceny, czy nie został naruszony zakaz wynikający z art. 5 § 2 k.p.k. nie są miarodajne tego rodzaju wątpliwości zgłaszane w skardze odwoławczej, ale jedynie to, czy orzekający w sprawie sąd rzeczywiście powziął wątpliwość co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa i wobec braku możliwości jej usunięcia rozstrzygnął ją na niekorzyść oskarżonego. Jak już wielokrotnie wskazywano zarówno w opracowaniach doktryny, jak i orzeczeniach Sądu Najwyższego, dyrektywa wyrażona w art. 5 § 2 k.p.k. jest kierowana do sądu orzekającego, a o jej złamaniu można mówić dopiero wtedy, gdy wątpliwości wyrażone przez sąd nie zostały usunięte i rozstrzygnięto je na niekorzyść oskarżonego, czyli gdy sąd orzekający powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych i mimo braku możliwości dowodowych prowadzących do ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 258/16). Innymi słowy, to sąd orzekający ma mieć wątpliwości, które winien rozstrzygnąć zgodnie z dyrektywą art. 5 § 2 k.p.k., a nie strona

postępowania, tak jak w niniejszej sprawie obrońca oskarżonego.

W świetle przeprowadzonych już rozważań na temat poprawnie dokonanej swobodnej oceny dowodów przez Sąd I instancji, a więc wobec jednoznaczności prawidłowo ustalonego stanu faktycznego oraz klarowności i rzetelności wyводу sądu w tym względzie, nie mogło być mowy o naruszeniu zasady in dubio pro reo w przedmiotowej sprawie. Samo tylko odmienne stanowisko co do przebiegu wydarzeń zarówno oskarżonego, jak i jego obrońcy, nie tworzy jeszcze stanu, o jakim mowa w dyspozycji art. 5 § 2 k.p.k.

Zatem, wbrew odmiennym wywodom skarżącego, kontrola instancyjna nie potwierdziła, aby postępowanie jurysdykcyjne w niniejszej sprawie było obciążone uchybieniami, które mogłyby mieć wpływ na treść wyroku. Sąd I instancji procedował z poszanowaniem wszelkich reguł i zasad postępowania oraz nie dopuścił się obrazy przepisów kodeksu postępowania karnego. W toku postępowania zostały wyjaśnione - zgodnie z nakazem płynącym z dyspozycji przepisu art. 366 § 1 k.p.k. - wszystkie istotne dla sprawy okoliczności.

Reasumując, Sąd Rejonowy - korzystając z uprawnień wynikających z art. 7 k.p.k. - dokonał prawidłowej, swobodnej oceny wszystkich zgromadzonych w postępowaniu dowodów i wszechstronnie, zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, w sposób logiczny i niesprzeczny uzasadnił, które dowody uznał za wiarygodne, a którym odmówił waloru wiarygodności, jednocześnie

podając wyczerpujące powody takiego rozstrzygnięcia. Odrzucenie przez sąd pewnych dowodów w końcowej ocenie przy jednoczesnym uwzględnieniu innych dowodów, stanowi uprawnienie sądu dokonującego ustaleń faktycznych z pełnym uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów i nie może być uznane za przejaw naruszenia zasady obiektywizmu, która nakazuje zachowanie obiektywnego stosunku do stron procesowych i do obiektywnej oceny wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie (tak: wyrok SA w Lublinie z 20.06.2012, II AKa 98/12,LEX nr 1216340). W ocenie Sądu odwoławczego owa zasada nie została w przedmiotowym postępowaniu naruszona. Stanowisko Sądu Rejonowego wyrażone w pisemnych motywach wyroku jednoznacznie wskazuje, iż sąd ten rzetelnie rozpatrzył niniejszą sprawę, zachowując konieczny i nakazany przez ustawę obiektywizm w stosunku do stron procesowych. Zatem zarzut obrazy przepisów prawa procesowego poprzez dowolną ocenę dowodów jest całkowicie chybiony.

Reasumując, zarzut obrazy przepisów prawa procesowego okazał się całkowicie chybiony, gdyż ujawniono i poprawnie oceniono wszystkie zebrane i przedstawione Sądowi meriti dowody.

Wniosek

Zmiana wyroku odnośnie przypisanego oskarżonemu przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. i uniewinnienie go w tym zakresie, ewentualnie uchylenie wyroku i

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Z uwagi na niezasadność podniesionych zarzutów obraży prawa procesowego nie było podstaw do uwzględnienia wniosku.		
Lp.	Zarzut	
2.	Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zarzut apelacji obrońcy oskarżonego K. S. jakoby przebieg zdarzeń w niniejszej sprawie był odmienny od tego ustalonego przez Sąd I instancji (zarzut błędu w ustaleniach faktycznych) w żadnym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie. Oczywiście jest prawem każdej strony mnożenie, a nawet wyolbrzymianie na każdym etapie postępowania takich faktów i ich ocen, które pozwalają na powątpiewanie w poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, pod warunkiem wszakże nieprzeinaczania faktów (lojalności wobec faktów). Sąd Odwoławczy wskazuje, że zarzuty zawarte w apelacji obrońcy oskarżonego K. S., wniesionej w niniejszej sprawie, mają na celu wskazaną linię obrony, a apelujący zmierza do takiego wyolbrzymienia faktów i ich ocen, by przekonać o niewinności tego oskarżonego, nie spełniając jednak wspomnianego warunku, to jest lojalności wobec faktów, ustalonych		

w sposób jednoznaczny przez Sąd Rejonowy i w pełni zaakceptowany przez Sąd Okręgowy, co powoduje, że apelacja obrońcy oskarżonego K. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest immanentnie związany z zarzutami naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania i jest pochodną odmiennej oceny dowodów, dokonanej przez skarżącego w wywiedzionym środku odwoławczym, której Sąd Odwoławczy w żadnej części nie podziela. W przekonaniu Sądu II instancji dowody obdarzone przez Sąd Rejonowy wiarą dawały w pełni podstawę do poczynienia przez tenże Sąd zaprezentowanych w pisemnych motywach wyroku ustaleń faktycznych w zakresie przypisanego oskarżonemu K. S. przestępstwa.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że o błędzie w ustaleniach faktycznych można mówić tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom logicznego rozumowania. Zarzut taki mógłby być skuteczny jedynie w razie wykazania, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy, jak również doświadczenia życiowego i logiki dopuścił się sąd orzekający w dokonanej przez siebie ocenie dowodów. Apelacja obrońcy oskarżonego K. S. takich wymogów nie spełnia, a jej istota sprowadza się do lansowania odmiennej, opartej jedynie na wywodach oskarżonego, wersji zdarzeń, z pominięciem całości przeprowadzonych dowodów, do których odniósł się Sąd Rejonowy.

Przedstawiona w uzasadnieniu środka odwoławczego argumentacja jest w istocie dowolną oceną faktów i okoliczności i jako taka nie zasługiwała na uwzględnienie.

Skarżącemu – jak wyżej wskazano – nie udało się wykazać błędów w rozumowaniu Sądu Rejonowego, skutkujących poczynieniem niewłaściwych ustaleń faktycznych czy też innych uchybień mających wpływ na treść wyroku. W uzasadnieniu apelacji nie przedstawiono bowiem przekonującej argumentacji na poparcie stanowiska przedstawionego w petitum apelacji. Nie przytoczono niczego, co podważałoby prawidłowość toku rozumowania przedstawionego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nie odniosą skutku zarzuty odwoławcze sprowadzające się jedynie do polemiki z ustaleniami zaskarżonego orzeczenia, bądź do prezentowania odmiennych poglądów na wiarygodność dowodów bądź faktów z nich wynikających.

Tymczasem stan faktyczny niniejszej sprawy jest jednoznaczny.

K. S. był prezesem Zarządy Spółki (...) sp. z .o.o., która zajmowała się obsługą szkód komunikacyjnych. (...) Ochrona Sp. z o.o. zleciła Spółce (...) dochodzenie roszczeń związanych z uzyskaniem z (...) odszkodowania z tytułu szkody komunikacyjnej do jakiej doszło w dniu 20 maja 2017 roku w trakcie kolizji drogowej.

W związku z powyższym (...) wypłaciło w dwóch transzach odszkodowanie w łącznej kwocie 14.495,13 złotych na konto spółki (...). Pieniądze te do dziś dnia nie trafiły do spółki (...). I to

pomimo wezwań do zapłaty. Kiedy wreszcie udało się nawiązać kontakt z oskarżonym, to tłumaczył się on problemami finansowymi jego spółki oraz zobowiązał się do zwrotu pieniędzy, do czego jednak nie doszło.

Pomimo iż oskarżony doskonale wiedział, że pieniądze te należą do jego klienta, że uzyskane odszkodowanie zostało powierzone jego Spółce na mocy umowy, z zastrzeżeniem, że niezwłocznie po jego uzyskaniu przekaże je Stop Ochronie, nie uczynił tego. A był przecież podmiotem profesjonalnym, obsługującym szereg podobnych zdarzeń w skali roku. Oskarżony powinien więc natychmiast skontaktować się z uprawnionym do odszkodowania i dokonać jego wypłaty na rzecz Stop Ochrony.

Wreszcie, na co słusznie uwagę zwrócił Sąd Rejonowy, kontakt pokrzywdzonej spółki z T. (...) był dobry do czasu, gdy na rachunek T. (...) wpłynęło należne Stop Ochronie odszkodowanie. Zatem oskarżony nie tylko, że nie wypłacił odszkodowania, to nadto od momentu wpłynięcia tych pieniędzy na konto jego spółki unikał kontaktu ze Stop Ochrona i pomimo wielu wezwań pieniędzy nie wypłacił, co - zdaniem Sądu Rejonowego - świadczy o tym, iż działał z zamiarem trwałego zatrzymania tych pieniędzy dla siebie bez należnego do tego tytułu prawnego, a Sąd Okręgowy stanowisko to w pełni podziela.

Zdaniem Sądu Okręgowego, brak podstaw do dania wiary wyjaśnieniom oskarżonego K. S., że niewypłacenie odszkodowania spowodowane było problemami finansowymi jego spółki, skoro w

tym samym czasie stać go było na wyjazd na narty, co wiąże się z istotnymi kilkutyśicznymi wydatkami, co Sądowi Okręgowemu wiadomym jest z własnego doświadczenia. Wyjaśnienia te uznać zatem należy za nieudolną próbę obrony.

Reasumując, kontrola odwoławcza wykazała, że Sąd Rejonowy – dokonując ustaleń faktycznych, co do przebiegu zdarzeń odnośnie zarzucanego, a następnie przypisanego oskarżonemu K. S. przestępstwa – uwzględnił całokształt ujawnionych okoliczności i nie popadł w wątpliwości, które wobec braku możliwości ich usunięcia, należałoby rozstrzygnąć na korzyść tego oskarżonego.

Sąd Okręgowy w pełni też podzielił zastosowaną przez Sąd Rejonowy do przypisanego oskarżonemu czynu kwalifikację prawną, jak i rodzaj i wymiar orzeczonej kary.

Wniosek

Zmiana wyroku odnośnie przypisanego oskarżonemu przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. i uniewinnienie go w tym zakresie, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Z uwagi na niezasadność podniesionego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, gdyż ustalenia faktyczne są prawidłowe,

nie było podstaw do uwzględnienia wniosku.		
Lp.	Zarzut	
3.	Obraza przepisów prawa materialnego, to jest art. 46 k.k., poprzez nie orzeczenie obowiązku naprawienia szkody.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zarzut ten, postawiony w apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, jest całkowicie niezasadny. Obraza prawa materialnego może polegać na błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowaniu nieodpowiedniego przepisu, a także na niezastosowaniu określonego przepisu w sytuacji, gdy jego zastosowanie jest obowiązkowe. W myśl art. 46 § 1 k.k., w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, stosując przepisy prawa cywilnego, obowiązek naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody. Natomiast zgodnie z art. 415 § 1 k.p.k., w razie skazania oskarżonego lub warunkowego umorzenia postępowania w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka obowiązek naprawienia, w całości lub w części, szkody. Jednak obowiązku naprawienia szkody nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o		

roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

Wreszcie jeśli pokrzywdzony wybrał drogę postępowania cywilnego do dochodzenia roszczenia i drogę tę zakończył uzyskując orzeczenie przyznające mu dochodzoną kwotę (z odsetkami), to **bezskuteczność egzekucji nie zmienia zakazu ustanowionego w z art. 415 § 1 k.p.k.**

Jak wynika z akt sprawy, z uwagi na bezskuteczność kierowanych do oskarżonego wezwań o wypłatę odszkodowania, spółka (...) wszczęła postępowanie cywilne. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w dniu 28 września 2018 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygnatura akt IX GNe 3238/18, w którym nakazał (...) sp. z o.o. zapłacić na rzecz (...) Ochrona Sp. z o.o. łączną kwotę 14.495,13 złotych wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 18 grudnia 2017 roku w terminie 2 tygodni od doręczenia nakazu (karty 39 – 40 akt). Nakaz ten w dniu 7 grudnia 2018 roku został opatrzony klauzulą wykonalności. Ponieważ pomimo wydania nakazu zapłaty, K. S. nie uregulował zobowiązania, wszczęto postępowanie egzekucyjne, które w dniu 30 maja 2019 roku zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji (karty 41 – 47 akt).

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej w mowie końcowej wniósł o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, a Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku obowiązku tego nie orzekł. Jak wynika z pisemnego uzasadnienia (karta 857 akt), Sąd Rejonowy nie uczynił tego, gdyż pokrzywdzona Spółka dysponuje już orzeczeniem

o obowiązku zapłaty przez T. (...) na jej rzecz stosownej kwoty, zatem orzeczenie obowiązku naprawienia szkody doprowadziłoby do funkcjonowania dwóch różnych tytułów wykonawczych co do tego samego roszczenia.

Sąd Okręgowy, rozumiejąc frustrację oskarżycielki posiłkowej, podziela niestety stanowisko Sądu Rejonowego co do braku możliwości orzeczenia w niniejszej sprawie, w wyroku z dnia 22 kwietnia 2022 roku, obowiązku naprawienia szkody.

Stosownie do brzmienia art. 415 § 1 zd.2 k.p.k., przeszkodą do nałożenia obowiązku naprawienia szkody jest wyłącznie tożsamość roszczenia będącego przedmiotem orzeczenia cywilnego z roszczeniem wynikającym z przestępstwa. Sąd każdorazowo orzekający sąd ma obowiązek przeanalizować zakres i treść tych roszczeń, po to by potwierdzić ich tożsamość bądź też jej zaprzeczyć. Nie ulega wątpliwości, iż w wypadku gdy orzeczenie sądu cywilnego wydane zostało na rzecz pokrzywdzonego bezpośrednio przeciwko sprawcy przestępstwa, zaistnieje tożsamość osoby zobowiązanej do wykonania roszczenia cywilnoprawnego i roszczenia wynikającego z przestępstwa. Przedmiot obydwu tych roszczeń będzie taki sam. Kontrowersje mogą zaś powstać w przypadku, gdy pokrzywdzony dysponuje orzeczeniem sądu cywilnego o zapłacie na jego rzecz określonej kwoty pieniężnej od spółki z o.o. lub innej osoby prawnej, której zarząd sprawował sprawca przestępstwa, a który to podmiot – według prawa cywilnego – był stroną stosunku prawnego (zazwyczaj umowy sprzedaży), stanowiącego

podstawę cywilnoprawną orzeczenia wydanego przez sąd cywilny. Należy jednak uznać, iż także w takim układzie procesowym występuje tożsamość obydwu roszczeń – w rozumieniu dyspozycji art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 16 stycznia 2018 roku sygnatura IV KK 234/17).

O tożsamości roszczenia zasądzonego w postępowaniu cywilnym i w postępowaniu karnym przesądza fakt, iż wynikają one z tego samego zdarzenia faktycznego (historycznego) i dotyczą tej samej szkody, będącej następstwem popełnionego przez oskarżonego przestępstwa i równocześnie niewykonania przez spółkę z o.o., której oskarżony jest wyłącznym udziałowcem i prezesem zarządu, bądź wiceprezesem, wiążącej ją z pokrzywdzonym umowy (wyrok SN - Izba Karna z dnia 29 stycznia 2019 roku sygnatura IV KK 763/18).

Powyżej zacytowane orzeczenia Sądu Najwyższego jednoznacznie wskazują, że rację miał Sąd Rejonowy nie orzekając w zaskarżonym wyroku obowiązku naprawienia szkody.

Oczywiście, w myśl art. 299 § 1 KSH, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, z czego pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej doskonale zdaje sobie sprawę, cytując w apelacji tenże przepis.

W kontekście powyższego zarzut obrazy prawa materialnego w postaci art. 46 § 1 k.k., jak i zarzut obrazy prawa procesowego, to jest art. 415 § 1 k.p.k., okazał się niezasadny.

Wniosek		
Zmiana wyroku i orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Bezpodstawność zarzutu obrazy prawa materialnego, jak i procesowego, wyklucza uwzględnienie wniosku.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	Ponieważ obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w całości, dlatego też Sąd Okręgowy odniesie się także do orzeczonej wobec oskarżonego kary.
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości poszczególnych czynów oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstw, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstw i zachowanie się po ich popełnieniu, a zwłaszcza staranie	

o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

Odnosząc się do części zaskarżonego wyroku dotyczącej orzeczenia o karze, Sąd Odwoławczy w pełni podzielił wskazane w uzasadnieniu okoliczności, jakie Sąd I instancji miał na względzie przy wymiarze kary oskarżonemu K. S. (karty 855 – 856 akt).

Oceniając zaś rodzaj i wymiar kary, przypomnieć należy, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanych czynów oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych.

Biorąc pod uwagę przedmiotowe i podmiotowe okoliczności, które uwzględnić należało przy wymiarze kary, dolegliwość wymierzonej oskarżonemu K. S. kary ograniczenia wolności, w ocenie Sąd Okręgowego, zdecydowanie nie przekracza stopnia winy oskarżonego, jest współmierna do stopnia społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu przestępstwa, spełnia zadanie społecznego oddziaływania kary i cele szczególnie – prewencyjne, przede wszystkim zaś uwzględnia dyrektywy wymiaru kary zawarte w art. 53 k.k. Na pewno zaś kary tej nie można uznać za rażąco niewspółmiernie surową.

Zatem nie było podstaw do ingerencji w zaskarżony wyrok również w części dotyczącej wymierzonej oskarżonemu kary.

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO

0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji

0.11.

Przedmiot utrzymania w mocy

0.1 Zaskarżony wyrok utrzymano w mocy

Zwięźle o powodach utrzymania w mocy

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie i wyciągnął ze zgromadzonych

/Małgorzata Ziolecka/